

Kwestia obowiązku alimentacyjnego po rozwiązaniu przysposobienia

Zagadnienie dotyczące obowiązku alimentacyjnego po rozwiązaniu przysposobienia jest godne uwagi ponieważ, zasądzenie rat alimentacyjnych może nastąpić dopiero z datą uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwiązanie stosunku przysposobienia.

Ponieważ przysposobienie ma odzwierciedlać relacje zachodzące w rodzinie naturalnej, zdaniem wielu powinno być ono trwałe. Taka intencja niewątpliwie przyswieca kandydatom na rodziców adopcyjnych.

Niemniej jednak, ponieważ prawo przewiduje taką możliwość, na wokandach sądowych pojawiają się sprawy o rozwiązanie przysposobienia.

Dlatego też należy zwrócić uwagę na zagadnienie dotyczące obowiązku alimentacyjnego po rozwiązaniu przysposobienia.

Dopóki bowiem stosunek przysposobienia trwa, z obowiązkiem tym nie ma problemów prawnych, natomiast z chwilą rozwiązania przysposobienia ustają jego skutki, a więc ustaje także stosunek alimentacyjny, stan ten nie jest jasny w przepisach dotyczących obowiązku alimentacyjnego.

Na skutek rozwiązania przysposobienia przysposobione dziecko może mieć trudności z uzyskaniem alimentów od swoich naturalnych rodziców.

Przepis art. 125 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zdanie ostatnie, stanowi że orzekając o rozwiązaniu stosunku przysposobienia, sąd może, stosownie do okoliczności, utrzymać w mocy wynikające z niego obowiązki alimentacyjne, pozwala to na orzekanie jedynie o obowiązkach wynikających ze stosunku przysposobienia, sąd nie może na jego podstawie wydać takiego orzeczenia, które by wyłączało, w związku z rozwiązaniem przysposobienia, obowiązki alimentacyjne między przysposobionym a jego rodziną naturalną.

W tym zakresie obowiązuje bowiem zasada według której rozwiązanie przysposobienia powoduje ustanie jego skutków. Tak więc, po orzeczeniu co do zasady, że obowiązki alimentacyjne wynikające z przysposobienia zostają utrzymane w mocy, mamy nierozwiązaną kwestię, czy w wyroku orzekającym rozwiązanie przysposobienia można również zasądzać alimenty na rzecz uprawnionego.

Wątpliwość wynika stąd, że orzekanie o alimentach nie należy do trybu odrębnego w jakim rozstrzyga się o rozwiązaniu przysposobienia, a brak jest takiej normy która by pozwalała na połączenie sprawy o rozwiązanie przysposobienia ze sprawą o alimenty na rzecz uprawnionego.

Z art. 126 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wynika że z chwilą rozwiązania stosunku przysposobienia ustają jego skutki, można z tego wywnioskować że dotyczy to również obowiązku alimentacyjnego.

Z kolei art. 125 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dopuszcza możliwość, że skutki te jednak nie ustają, bowiem sąd stosownie do okoliczności może utrzymać w mocy wynikający z przysposobienia obowiązek alimentacyjny.

Dopuszczenie przez ustawodawcę wyjątku od ogólnej reguły powoduje rozbieżności interpretacyjne, które są w tej mierze widoczne.

W myśl art. 126 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, z chwilą rozwiązania przysposobienia ustają jego skutki, a uzależnienie przez ustawodawcę utrzymania obowiązku alimentacyjnego stosownie do okoliczności zdaje się wskazywać, że utrzymanie obowiązku alimentacyjnego nie można traktować jako zasady, należy przyjąć że sąd w każdym postępowaniu powinien z urzędu rozważyć czy powinien skorzystać z tego uprawnienia.

Pojawiają się więc pytania o to: jaki okres obowiązuje orzeczony przez sąd obowiązek, dlaczego jest on nazwany obowiązkiem alimentacyjnym w sytuacji braku stosunku rodzinnego, co będzie się działo w przypadku żądania podwyższenia alimentów zasądzonych w procesie o rozwiązanie przysposobienia, na te wszystkie pytania niema jednoznacznej odpowiedzi w przepisach prawa.

Kwestia ta powinna zostać uregulowana, bowiem bezzasadne jest utrzymywanie obowiązku alimentacyjnego wobec przysposobionego po rozwiązaniu przysposobienia w taki sposób jak przewiduje to obecnie Kodeks rodzinny i opiekuńczy, gdzie widoczny jest brak spójności pomiędzy przepisami dotyczącymi rozwiązania przysposobienia a kwestią obowiązku alimentacyjnego.

radca prawny Marian Szałański